

การศึกษบทบาทการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21
ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาสุโขทัยเขต 1

**A Study of Administrators' Role on Enhancing Learning Management for
Developing Learners' Skills in 21st Century among Schools under
Sukhothai Primary Educational Service Area Office 1**

สกุรัตน์ พรหมกลิ่ง และ นงลักษณ์ ใจฉลาด

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

Sakunrat promkling and Nongluck Jaichalad

Pibulsongkram Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: sakunrat.plomkling@gmail.com

บทคัดย่อ.

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษบทบาทการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 1 จำนวน 97 แห่ง โดยผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 97 คน และ ครูผู้สอนจำนวน 97 คน รวมจำนวน 194 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม ได้แก่ แบบสอบถามที่มีลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า การศึกษบทบาทการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการนิเทศติดตาม

คำสำคัญ : บทบาทการส่งเสริม; การจัดการเรียนรู้; ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

Abstracts

This study aimed to study of administrators' role on enhancing learning management for developing learners' skills in 21st century among schools under Sukhothai Primary Educational Service Area Office 1. Ninety-seven schools under Sukhothai Primary Educational Service Area Office 1 were attended in this study and 97 school administrators and 97 teacher (194 in total) were participated as key informants. Five-point Likert Scale was used to collect relevant data. Following statistic tools were used for analyzing data: Mean and Standard Deviation.

Results showed that, overall, the administrators' role on enhancing learning management for developing learners' skills in 21st century among schools under Sukhothai Primary Educational Service Area Office 1 was at high level. By considering in each aspect, it found that the aspect of environmental management had the highest mean, whereas the aspect of supervision/follow up had lowest mean.

Keywords : Administrators' Role; Learning Management; Developing Learners' Skills in 21st Century

บทนำ

การศึกษาจำเป็นต้องอาศัยผู้นำทางด้านการศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาเปรียบเสมือนหลักของการบริหารจัดการต่าง ๆ ภายในโรงเรียน ผู้บริหารศึกษาจึงเป็นผู้นำสำคัญในการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เพื่อการศึกษาที่เจริญก้าวหน้าในการเป็นผู้นำนั้นจะต้องมีความรู้ในงานที่สามารถทำงานร่วมกันเป็นทีม มีแนวคิดในการบริหารที่ถูกต้องสร้างภาพพจน์ที่ดี เพราะสถานศึกษาที่จะประสบความสำเร็จมักจะมีผู้บริหารที่มีความสามารถในการนำบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาคือผู้อำนวยการความสะอาด ผู้นำผู้สนับสนุนและเป็นผู้นำนวัตกรรมเข้ามายังสถานศึกษาและเป็นผู้ผลักดันการปฏิรูปการศึกษาให้ก้าวหน้าโดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนนั้น (วีรยุทธ์ ชาตะกาญจน์, 2551 : 59)

การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ การทำให้นักเรียนมีขีดความสามารถทางวิชาความรู้พร้อมที่จะแข่งขันได้ในสถานการณ์ระดับโลก เป็นการทำให้เกิดพลเมืองที่อยู่ร่วมกันในชุมชน พลเมืองทุกคนเป็นคนมีประสิทธิภาพ ทำงานได้ ผลดีในสถานที่ทำงาน หมายความว่า การศึกษาจำเป็นต้องนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาใช้ทำให้นักเรียนมีความพร้อมในการเรียนรู้ทางวิชาการ นักเรียนสร้างนวัตกรรมและริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ (สมเกียรติ อ่อนวิมล, 2557 : ออนไลน์) ด้วยเหตุนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความจำเป็นต้องมีบทบาทส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เพื่อจะบริหารจัดการการศึกษาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผล ที่จะช่วยส่งผลการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอน พัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ เติบโตอย่างมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ในฐานะผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องมองถึงความสำคัญ พร้อมทั้งให้การสนับสนุน สร้างพลังความร่วมมือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

ปัจจุบันสภาพการศึกษาและคุณภาพการศึกษาของไทยมีมาตรฐานค่อนข้างต่ำ เมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับหลายประเทศที่อยู่ในระดับเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน (Ordinary National Educational Test : O-net) เปรียบเทียบย้อนหลัง 3 ปีการศึกษา (2561 – 2563) ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 1 ทั้ง 3 ปีการศึกษา โดยส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยไม่ถึงครึ่งร้อยละ 50 ได้แก่ วิชาภาษาอังกฤษ คะแนนเฉลี่ย 40.94 คะแนน วิชาคณิตศาสตร์ คะแนนเฉลี่ย 30.20 คะแนน วิชาวิทยาศาสตร์ คะแนนเฉลี่ย 38.90 คะแนน จากข้อมูลดังกล่าวกลุ่มงานวัดและประเมินผลการศึกษา กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา จึงสำรวจปัญหาในการจัดการศึกษา พบว่าปัญหามาจากบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ไม่ตระหนักถึงบทบาททางวิชาการ ขาดความเฝ้าหาความรู้ ในด้านงาน 4 ฝ่ายนั้นจะให้ความสำคัญกับงานวิชาการเป็นลำดับสุดท้าย ดำเนินการไม่ตรงเป้าหมายของงบประมาณ ไม่มุ่งพัฒนาผู้เรียน เน้นความสำคัญของชุมชน สิ่งก่อสร้าง กีฬาเป็นหลัก ขาดการสนับสนุนแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกชั้นเรียน และส่วนความดีของคุณภาพของครูนั้น ประกอบด้วยครูไม่เตรียมความพร้อมในการสอน การจัดการเรียนการสอนแบบเดิมตามหนังสือ เน้นความสะดวกสบายของตนเป็นหลัก เนื้อหาและตัวชี้วัดไม่ตรงตามมาตรฐาน ไม่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ สื่อการสอนจะมีเพียงขึ้นเล็ก ๆ ขึ้นเดียว ไม่ปรับเปลี่ยนวิธีการที่ใช้สื่อทางอินเทอร์เน็ต ส่วนทางด้านการเรียนการสอน DLTV ครูปล่อยให้ นักเรียนเรียนอย่างเดียว ครูไม่ศึกษาเตรียมการสอน ไม่อธิบายและทบทวนเพิ่มเติมเพื่อสรุปองค์ความรู้ให้แก่ผู้เรียน และครูมีการวัดการประเมินผลที่ขาดความหลากหลาย การใช้ข้อสอบปรนัยซ้ำ ๆ ที่ไม่มีความพร้อมไม่ตรงต่อหลักสูตร ตัวชี้วัด ไม่ตรงต่อความสนใจและความถนัดของผู้เรียน เน้นการตรวจง่าย ซึ่งครูยึดเพียงระบบภายในมองแต่ผลสัมฤทธิ์ รวมทั้งการทำงานของระบบกลุ่ม กระทรวง กรมวิชาการ สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีนโยบายและการปฏิบัติที่ไม่สอดคล้องกัน ทำให้การเรียนการสอนเน้นทฤษฎีเป็นหลัก ต้องการความรู้เพื่อนำไปสอบเท่านั้น

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของการศึกษาบทบาทการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 เพื่อจะนำข้อมูลจากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ มาเป็นแนวทางส่งเสริมการเรียนการสอนที่มุ่งพัฒนาทักษะผู้เรียนของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารการศึกษาและวิธีการสอน การปฏิบัติงานของครูผู้สอน ที่จะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาบทบาทการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ซึ่งมีวิธีการวิจัยโดยใช้ตารางการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1986 : 345 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 43) และสุ่มโดยวิธีการแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยจำแนกตามอำเภอ 4 อำเภอ ที่อยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 เป็นฐานเทียบสัดส่วนประมาณกลุ่มตัวอย่าง เพื่อทำการสุ่มอย่างง่าย และกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละ 1 คน จำนวน 97 คน และครูผู้สอนแต่ละ 1 คน จำนวน 97 คน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 รวมทั้งสิ้น 194 คน โดยมีขอบเขตของการวิจัยดังนี้ มีขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาบทบาทการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 โดยมีขอบเขตด้านเนื้อหาที่ได้จากการสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหาร ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) การจัดสภาพแวดล้อม 2) การพัฒนาครู 3) การสร้างการมีส่วนร่วม 4) การนิเทศติดตาม 5) การวิจัยในชั้นเรียน

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 จำนวน 129 แห่ง

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 1 จำนวน 97 แห่ง โดยใช้ตารางการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1986 : 345 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 43) และสุ่มโดยวิธีการแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยจำแนกตามอำเภอ 4 อำเภอ ทำการสุ่มอย่างง่าย และกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละ 1 คน จำนวน 97 คน และครูผู้สอนแต่ละ 1 คน จำนวน 97 คน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 รวมจำนวนทั้งสิ้น 194

คน

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

การวิจัยครั้งนี้ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ บทบาทการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ประกอบด้วย ระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 121) และให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ดังนี้

5 หมายถึง บทบาทการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง บทบาทการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง บทบาทการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง บทบาทการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง บทบาทการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดแนวทางการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์จากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ในการตอบแบบสอบถามของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 จำนวน 97 แห่ง

2. ส่งแบบสอบถามสำหรับกลุ่มตัวอย่างคือผู้บริหารและครูกลุ่มตัวอย่าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 จำนวน 97 แห่ง

3. การเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ผู้วิจัยจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองหรือเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้รูปแบบออนไลน์ (Google Form) โดยส่งแบบสอบถามจำนวน 194 ฉบับ และมีการตอบกลับของแบบสอบถามจำนวน 194 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล เพื่อเตรียมใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative) จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล หาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยมีเกณฑ์การแปลความหมาย (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 121) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง บทบาทการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง บทบาทการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง บทบาทการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

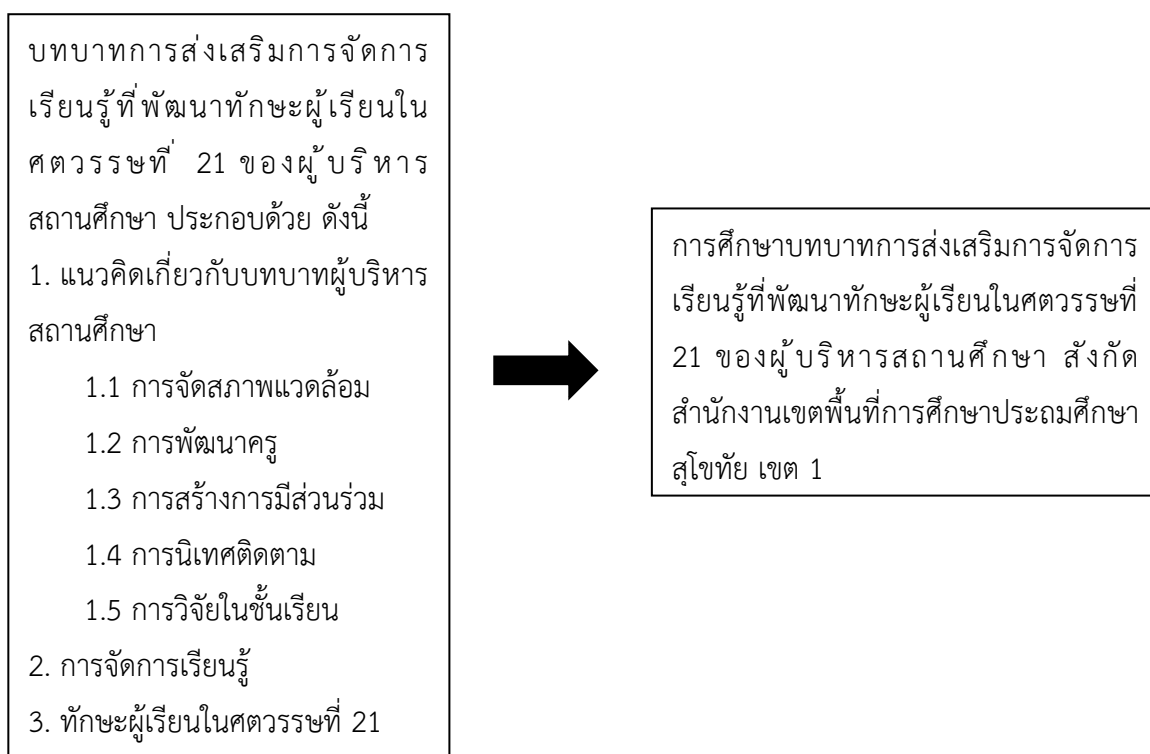
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง บทบาทการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง บทบาทการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาบทบาทการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 โดยกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยดังภาพ 1

ตัวแปรที่ศึกษา

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 1 โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ระบุไว้ในผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตาราง 1

ตารางที่ 1 บทบาทการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 1 ในภาพรวม

ด้าน	บทบาทการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21	$\bar{x}$	S.D.	ระดับสภาพ	ลำดับ
1	การจัดสภาพแวดล้อม	4.56	0.48	มากที่สุด	1
2	การพัฒนาครู	4.52	0.49	มากที่สุด	2
3	การสร้างการมีส่วนร่วม	3.82	0.41	มาก	4
4	การนิเทศติดตาม	3.58	0.43	มาก	5
5	การวิจัยในชั้นเรียน	4.09	0.47	มาก	3
	รวม	4.11	0.40	มาก	

จากตาราง 1 พบว่า บทบาทการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.11$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.56$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการนิเทศติดตาม ($\bar{x} = 3.58$)

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาบทบาทการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

จากการวิจัยเรื่อง การศึกษาบทบาทการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาได้ให้ความสำคัญในการส่งเสริมการกำหนดมาตรการเพื่อรักษาความสะอาด ความปลอดภัยในสถานศึกษา มีการสำรวจความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวก

สะดวกในการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูมีความขยัน หมั่นเพียรในการพัฒนาความก้าวหน้าทางตามมาตรฐานวิชาชีพ มีทักษะการสอนเป็นอย่างดี กำหนดข้อปฏิบัติการทำงานร่วมกันและแนวทางในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีความร่วมมือกับชุมชน รวมถึงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์จากการจัดการเรียนรู้ ให้ความช่วยเหลือครูในการแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ กระตุ้นให้ครูตระหนักถึงประโยชน์ของการวิจัยในการพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 และนำผลการวิจัยในชั้นเรียนไปวางแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 45) ได้กำหนดลักษณะผู้บริหารต้นแบบว่ามีบทบาทในการบริหารและการจัดการศึกษาดังนี้ 1) การเป็นผู้นำทางวิชาการ โดยให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมและสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหมวด 4 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และมีการวางแผนนโยบายและยุทธศาสตร์เพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ของสถานศึกษาอย่างชัดเจน และสะดวกต่อการนำไปปฏิบัติ ให้คำปรึกษาแนะนำ และสร้างพลังความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ ซึ่งจะนำไปสู่การปฏิรูปการศึกษา 2) การบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยเน้นการมีส่วนร่วมทั้งครูและบุคลากรภายในโรงเรียน บุคคลและหน่วยงานภายนอกโรงเรียน ทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เช่น ครู บุคลากร พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ 3) การเป็นผู้อำนวยความสะดวก ทั้งทางด้านวิชาการ เช่น การจัดสื่อต่าง ๆ เช่น หนังสือ ตำรา เทคโนโลยีช่วยการเรียนการสอน และอุปกรณ์ส่งเสริม การเรียนรู้ต่าง ๆ ตลอดจนการ ให้บริการและจัดสภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ เช่น แหล่งเรียนรู้และศูนย์การเรียนรู้ที่ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และจัดบรรยากาศของโรงเรียนให้อบอุ่น เพื่อให้ผู้เรียนมีความรักที่จะเรียนรู้และรู้จักแสวงหาความรู้ 4) การประสานความสัมพันธ์กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน เพื่อสร้างเครือข่ายผู้สนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ ได้แก่ ทรัพยากรงบประมาณ ทรัพยากรบุคคล เช่นผู้เชี่ยวชาญ ผู้มีความรู้และประสบการณ์พิเศษที่โรงเรียนต้องการมาช่วยพัฒนา ทรัพยากรด้านการเรียนการสอนและกิจกรรมต่าง ๆ เช่น อุปกรณ์การเรียนการสอน อุปกรณ์กีฬา สื่อ และเทคโนโลยี 5) การส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากรในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยส่งเสริมให้เข้ารับการฝึกอบรม เข้าร่วมประชุมสัมมนาและไปทัศนศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ให้ทันต่อความเจริญก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงของโลกเพื่อสามารถนำมาประยุกต์และปรับปรุงในการจัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้น 6) การสร้างแรงจูงใจโดยเป็นผู้มีทัศนคติในเชิงบวกกับผู้ร่วมงาน มีความยืดหยุ่นในการทำงาน สร้างความเชื่อมั่นและเข้าใจในความต้องการของฝ่ายต่าง ๆ ให้ความสำคัญในความพยายามของทีมและสร้างแรงจูงใจในการทำงานด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การแสดงความขอบคุณ การเผยแพร่ผลงานของทีมและการยกย่องให้รางวัล 7) การประเมินผล โดยส่งเสริมการประเมินผลภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ เพื่อรองรับการประเมินผลภายนอก มีการนำผลประเมินผู้เรียนมาใช้กำหนดนโยบายของสถานศึกษา เพื่อให้เป็นกระบวนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและครบวงจร 8) การส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ ในโรงเรียนของครูและนักเรียน รวมทั้งผู้บริหารอาจเข้ามามีส่วนร่วมในการทำวิจัยด้วย 9) การเผยแพร่

ประชาสัมพันธ์ข่าวสารของโรงเรียนให้ชุมชนและสาธารณชนทราบ โดยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกัน ตลอดจนสร้างการมีส่วนร่วมเพิ่มขึ้น 10) การส่งเสริมเทคโนโลยี เพื่อให้ทันต่อความเจริญก้าวหน้าทั้งในและต่างประเทศ ให้สอดคล้องกับยุคสังคมแห่งการเรียนรู้ และสอดคล้องกับแนวคิดของรัชชิตา ประกิจ (2561 : 35) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับ ทักษะสำคัญของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เป็นการเตรียมนักเรียนให้พร้อมกับชีวิตในศตวรรษนี้ เพราะเป็นเรื่องสำคัญของกระแสการปรับเปลี่ยนทางสังคมที่เกิดขึ้นซึ่งส่งผลต่อวิถีการดำรงชีพของสังคม อย่างทั่วถึง โดยทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21 คือ 3Rs x 7Cs ซึ่ง 3Rs หมายถึง ทักษะการเรียนรู้ที่ประกอบด้วย 3R คือ Reading (อ่านออก), (W)riting (เขียนได้), และ (A)rithmetics (คิดเลขเป็น) คือ การนำทักษะเหล่านี้มาเพิ่มความสำเร็จให้กับนักเรียน และ 7Cs ประกอบด้วย Critical Thinking and Problem Solving (ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา), Creativity and Innovation (ทักษะด้านการ สร้างสรรค์ และนวัตกรรม), Cross-cultural Understanding (ทักษะด้านความเข้าใจ ความต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์), Collaboration, Teamwork and Leadership (ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ), Communications, Information, and Media Literacy (ทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ), Computing and ICT Literacy (ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร) และ Career and Learning Skills (ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชยพล พานิชเลิศ และเพียงแข ภูผายาง (2563 : 45) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ต่อการส่งเสริมการจัดการศึกษา 1) เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 6 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็น เกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ต่อการส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียน เกิดทักษะในศตวรรษที่ 21 จำแนกตามประสบการณ์การบริหารโรงเรียน 3) เพื่อศึกษา ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการส่งเสริมการจัดการศึกษา เพื่อให้ ผู้เรียนเกิดทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

จากการศึกษางานวิจัยเรื่องการศึกษาบทบาทการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ได้พบองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ในการนำไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในหลายประเด็นดังนี้

องค์ความรู้เกี่ยวกับด้านการจัดสภาพแวดล้อม ประกอบด้วย การสนับสนุนให้มีความสำคัญให้ความช่วยเหลือการอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของครู โดยการจัดหาอุปกรณ์ จัดแหล่งเรียนรู้ของผู้เรียน ปรับปรุงอาคารเรียน สถานที่ ให้บรรยากาศน่าอยู่ กำหนดมาตรการรักษาความสะอาด ความปลอดภัย และแต่งตั้งผู้รับผิดชอบ

องค์ความรู้เกี่ยวกับด้านการพัฒนาครู ประกอบด้วย การสนับสนุนให้ครูให้ความสำคัญให้ความช่วยเหลือให้ครูมีการพัฒนาตามมาตรฐานวิชาชีพ ทันสมัยต่อการเปลี่ยนแปลง ได้รับโอกาสศึกษาต่อ อบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ในการสร้างสรรค์ผลิตสื่อนวัตกรรมใหม่ๆ ปฏิบัติกิจกรรม ทำผลงานเพื่อเลื่อนวิทยฐานะให้สูงขึ้น

องค์ความรู้เกี่ยวกับด้านการสร้างการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย การสนับสนุนให้ครูให้ความสำคัญให้ความช่วยเหลือการกำหนดแนวทางในการสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน การทำงานร่วมกัน การยอมรับฟังความคิดเห็น โดยเปิดโอกาสให้ทำงานร่วมกัน ช่วยกันระดมความคิด ช่วยกันแก้ปัญหา

องค์ความรู้เกี่ยวกับด้านการนิเทศติดตาม ประกอบด้วย การสนับสนุนให้ครูให้ความสำคัญให้ความช่วยเหลือการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ สังเกตการณ์สอนเพื่อให้คำแนะนำให้นำผลจากการนิเทศติดตามมาใช้ในการแก้ไข ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ

องค์ความรู้เกี่ยวกับด้านการวิจัยในชั้นเรียน ประกอบด้วย การสนับสนุนให้ครูให้ความสำคัญให้ความช่วยเหลือโดยสร้างองค์ความรู้กระบวนการวิจัย จัดทำข้อมูลสารสนเทศ ออกแบบเครื่องมือในการวิจัย สรุปผลรายงานผลเพื่อนำผลในการวิจัยชั้นเรียนมาวางแผนการจัดการเรียนรู้และแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการศึกษาบทบาทการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ในภาพรวมพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการนิเทศติดตาม ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการส่งเสริมโดยการสังเกตการสอนของครู ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา ยอมรับฟังปัญหา แนวทางแก้ปัญหาของครูในการจัดการเรียนรู้ ให้ครูวิเคราะห์ปัญหาและหาสาเหตุในการจัดการเรียนรู้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ พบว่า

1. ควรศึกษาแนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

2. ควรศึกษารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

เอกสารอ้างอิง

- ชยพล พานิชเลิศ และเพ็ญแข ภูผายาง. (2563). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา. 8 (1), 45-56).
- ณัฐชลิตา ประกิจ. (2561). สภาพปัญหาและแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร มหาบัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: บริษัท สุวีริยาสาส์น จำกัด.
- วีรยุทธ์ ชატะกาญจน์. (2551). เทคนิคการบริหารสำหรับนักบริหารการศึกษามืออาชีพ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมเกียรติ อ่อนวิมล. (2557). คุณสมบัติผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 12 พฤษภาคม 2564. แหล่งที่มา: <http://www.dailynews.co.th/Content/Article/202642>.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพิมพ์ดี.